

POLITIIKAN HURMA

Vuodesta 1979 eduskunnassa istuneen Ben Zyskoviczin foorumi on istuntosali, ei some

TEKSTI: PENTTI MANNINEN KUVAT: JARI LAUKKANEN

KONKAREILLA on erityisen hyvä muisti.

Marraskuussa 1963 radion ylimääräinen uutislähetyksen keskittyi musiikkiohjelmaan: Yhdysvaltain presidentti John F. Kennedy oli ammuttu Dallasissa Texasissa.

Alle kymmenvuotiaan helsinkiläispojan Ben Zyskoviczin (s.1954) nemi teki ensimmäiset poliittiset nauhakaissansa:

- Muistan pohatineeni jo tuolloin, mitähän suurvalan päämiehen murha vaikuttaa kansainvälisiin suhteisiin?

VUONNA 1967 juutalaisten koulun oppilas seurasi tiedotusvälineistä Israelin ja arabimaiden Kuden päivän sotaa.

Seuraavana vuonna Neuvostoliitto vyörytti panssarinsa Prahaan. Yhdysvallat oli jamaissa Vietnamin sodassa, ensimmäisessä tv-sodassa.

Televisio toi myös kolmannen maailman ja siirtomaavallan loppukorinan suomalaisiin koteihin.

Elettiin aikaa, jolloin Neuvostoliiton johtaman kommunistisen blokin ja Yhdysvaltain vetämän kapitalistisen rintaman valtataistelu abottui ideologian ja kulttuurin kentillä talouteen ja sotatoimiin eri puolilla maailmaa.

Tässä ilmapölyssä kriisiteräviltäistä asioteista kiinnostunut Zyskovicz teki suuren poliittisen valintansa.

- Halusin kuulua läntiseen rintamaan ja sen arvopyhteisöön. Vastustin kommunismissa.

SUOMEN kouluissa oppilaskunnat ja teinikunnat harjoittelivat demokratiaa. Nuoret jakautuivat kahteen pääryhmään, oikeiston porvaririntamaan ja niihin.

Yleisdemokraattisessa rintamassa ensi-työläisiä suittivat neuvostomieliset kommunistit, taistolaisnuoret. Mutta ryhmittymässä olivat myös demarit, liberaalit, keskustalaiset ja suurin osa RKP:n nuorista.

Porvarinuorten pääpuolue oli kokoomus. Sinne vei myös Zyskoviczin tie. Taistelu varsinkin taistolaisia vastaan oli hurjaa.

Myös kokoomusnuorten sisällä käytiin ronskia valtataisteluja.

Järjestön puheenjohtaja Ilkka Kanerva yritti luotsata oppositioon nyrjähtänyttä puoluetta takaisin valtaan lähentymällä presidentti Urho Kekkosta, keskustapuoluetta ja kommunisteja. Vastapuoli, oikeistosiipi Zyskovicz kärjessään, ei halunnut näyristellä, ei varsinkaan kommunistien suuntaan.

Ilkka Kanerva pääsi eduskuntaan 1975. Hän on nykyeduskunnan pitkäaikaisin ystäjäksensä istunut kansanedustaja. Kakkosena ovat Zyskovicz ja keskustan Mauri Pekkarinen. He aloittivat 1979.

JO VUOTTA aikaisemmin Zyskovicz pääsi valitsemaan Kekkosta tämän viimeiselle presidenttikaudelle.

Miten taistolaisen, keputalaisen ja kaikkien suomettuneiden leppymäntimäille arvostelijalle sopi Kekkonen valitsijamielen rooli?

- Meidän olimme lähes kaikki suomettuneita niihin aikoihin. Jopa minä, joka olin tällainen arveluttava oikeistolainen, jota työtin Paasikiven-Kekkonen linjan miujalla päähän.

- En minäkään koskaan niihin aikoihin sanonut esimerkiksi, että Neuvostoliitto on kommunistinen diktatuuri, vaikka se oli. →

Ben Zyskowitz on luonut
yli neljän vuosikymmenen
aikana hyvät verkostot.

Ehdotin kolminkertaista eläköön-huutoa isänmaalle. Niin tehtiin.

- Minä olin vain vähemmän suomettunut kuin kollegani kokoomuksen nuoriassa puhumattakaan keskustan k-linjasta tai muista, hän luonnehti.

ZYSKOWICZ on poliittikan ilmiö, jonka avuja pitkä kokemus parantaa. Hänen eduskuntakaudellaan maassa on ollut viisi eri presidenttiä ja 11 pääministeriä.

Yli puolet 37 vuotta jatkuneesta eduskuntakaudestaan hän on istunut eduskuntaryhmänsä puheenjohtajistossa, tästä 13 vuotta puheenjohtajana. Nyt hän on toinen varapuheenjohtaja.

Kaupunginvaltuustovuosia helsinkiläis-edustajalla on parikymmentä, mutta kuntaspolitiikka on jo jäänyt.

Hän väittää, ettei ole vielä päättänyt, onko hän ehdolla seuraavissa eduskuntavaaleissa.

Jos arvata saa, hän on ehdolla, jos terveys kestää.

BEN ZYSKOWICZILLA on intohimoinen suhde politiikkaan. Hän olisi vuosien mittaan ollut kokoomuksen vakonimisteri, ellei terveyden reistailu olisi sitä estänyt.

Hän kärsii kroonisesta migreenistä. Päätä särkee enemmän tai vähemmän tilanteiden mukaan. Elokuvien, television tai tietokoneuudun katselu pahentaa särkyä ja estää esimerkiksi rokkamisen soimessa. Sen, ja myös sähköpostin teknikan, hoitavat avustajat.

Zyskowiczin foorumi on eduskunnan istuntonsaali. Loistava esiintyjä kuuluu sen kiekkalimpiin tähtiin.

- Se on minun leipälajini, hän myöntää.

NUORISOPOLITIKKAN taistelut jättivät Zyskowiczin lähemmättömät jäljet. Hän jakaa yhä ruoskia armottomasti tuolloisten kommunistien tekosia, vaikka viimeiset taistolaisjäärit, kuten hän luonnehti, ovatkin jääneet eduskunnasta pois.

- Monissa asioissa olen muuttanut mieltäni, mutta en näissä, hän sanoo.

Sitten konkari painaa kansua. Kiihtyy pikkuisen:

- Minna ottaa päähän, kun vanhat taistolaiset aivan suoraa valehtelevat esimerkiksi 70-vuorishaastattelussa. Kerovat, että he 1970-luvulla toimivat ennen

kaikkeaa rauhan ja ihmisoikeuksien puolesta.

- Niin he eivät todellakaan tehneet. He toimivat Neuvostoliiton ja kommunismin puolesta. Se ei todellakaan ole sama asia. Miten he kehtaavat? Luulevatko he, että enää ei ole hengissä meitä, jotka muistamme tosiasiat?

Haastateltava vetää henkeä ja antaa taistolaismuistelijoille neuvon:

- Väittäisivät edes, että luulivat tai uskoiivat toimivansa...

Tekee vielä pienen lisäyksen:

- Ylekin oli niin syvällä suomettumisessa, että se on velkaa Suomen kansalle. Se olisi velvollinen dokumentilla avaamaan oman roolinsa, kertomaan, millaista vääriä tietoa ja valheita se kertoi Neuvostoliitosta ja isäihloikista.

EIKÄ HÄN OLISI Ben Zyskowicz, ellei käyttäisi tilaisuutta hyväkseen, *Suomenmaan* haastattelussa kun ollaan.

Hän haluaa oikaista väärintulkituksen, että ei ymmärtäisi eikä hyväksyisi keskustalaista ajattelua.

- Kierrän paljon maakunnissa. Keskustalla on terveet arvot ja terve suhtautuminen yrittäjyyteen, työntekoon ja isänmaallisuuteen.

- Mutta sain aikanaan rokotuksen keskustaa vastaan liittyen Maalaisliitto/keskustan k-linjan tuomaan suomettamisen syöpään.

HÄN sanoo, ettei tässä tarkoita ulkopoliittikkaa, vaan k-linjan käyttämää neuvostokorttia.

- Se käytti valtaa pitämällä ensin demarit ja sitten kokoomuksen hallitusvallan ulkopuolella.

Zyskowicz sanoo olevansa varma, että jos keskusta olisi halunnut tehdä 1970-luvulla yhteistyötä kokoomuksen kanssa, Helsingissä ei olisi nähty neuvostopansareita eikä knuppi olisi katkenut. Hän huomauttaa, että Neuvostoliitto sopeutui nopeasti **Mauno Koivisto** (sd.) valintaan, "vaikka k-linjoja muuta kabineteissa pelotelti".

- Nythän tilanteet ja olosuhteet ovat jo muuttuneet, hän lausuu.

Ja antaa paljon plussaa nykyhallitukselle. Se on hänen mielestään kyennyt vie-

mään vaikeita asioita eteenpäin. Tosin tekemistä on vielä paljon työllisyysasteen nostamisessa ja valtiontalouden tasapainottamisessa.

ZYSKOWICZIN pitkän poliittisen uran hienoin hetki oli kokoomuksen paluu hallitukseen 1987: Harri Holkerista tuli sinipunahallituksen pääministeri. Vuonna 1960 alkanut kokoomuksen korpivaellus oppositiossa päättyi.

- Se oli rieman hetki. Kun ryhmä oli päättänyt hallituksen osallistumisesta, ehdotin kolminkertaista eläköön-huutoa isänmaalle. Niin tehtiin.

Nyt kokoomus on istunut hallituksessa lähes yhtä soittina kolmisenkymmentä vuotta.

- Tämä on minun leipälajini, Ben Zyskowitz sanoo eduskuntakeskusteluista. Hän ei terveydellisistä syistä pysty roikkumaan somessa.

Konkari muistuttaa, että demokratialle tekee hyvää vaihtuvuus myös hallituksessa.

Hänen mielestään kokoomuslaistenkin kannattaa tiedostaa, että heillekin tulee opposition aika jossakin vaiheessa.

TOINEN suuren riemun hetki oli Sasi Niinistö'n nousu presidentiksi vuonna 2012. Zyskowitz toivoo, että Niinistö'n kausi saa jatkoa 2018.

Hän ei suostu edes spekulimaan mulla kokoomuslaisilla vaihtoehdoilla.

Hän kiittelee myös Niinistö'n puheta kansakunnan eheyden puolesta. Presidentti on arvostellut eheyttä rikkovia ilmiöitä, esimerkiksi yritysjohtajien ylisuuria palkkiota.

- Näissä on helppo olla presidentin kanssa samaa mieltä.

Zyskowitz arvioi, että Niinistö'n yhteydenpito presidentti Vladimir Putiniin palvelee, ei vain Suomen, vaan koko Euroopan etua.

LÄNTISEN maailman arvot omaksi viiteryhmäkseen 50 vuotta sitten valinnut Zyskowitz toivoo, että Suomen läinnettyminen jatkuisi myös seuraavat vuosikymmenet. Hän liittäisi siihen mielellään - kokoomuslaisen tapaan - myös Suomen Nato-jäsenyyden.

Näköpiirissä on kuitenkin mustia pilviä. Zyskowitz huomauttaa, ettemme tiedä, muuttaako Donald Trump Yhdysvaltain linjaa.

TOINEN musta pilvi on Venäjän kehitys.

- Paavo Väyrynen uskoi väitöskirjassaan, että Neuvostoliitto on ikuinen. Väällä näytti siltä, että se ei ole totta, mutta nyt Vladimir Putinin Venäjä muistuttaa päivä päivältä enemmän Neuvostoliittoa.

- On tärkeää, että Suomella on hyvät kahdenväliset suhteet Venäjän kanssa. Mutta se ei saa tarkoittaa suomalaisessa yhteiskunnassa sellaisia piirteitä kuin suomettumisen aikana. Mustaa ei pidä sanoa valkoiseksi eikä valkoista mustaksi.

- Emme saa vaieta Venäjän ihmisoikeusrikkoksista, emmekä kansainvälisen oikeuden rikkomisesta Krimillä ja Ukrainassa, Zyskowitz sanoo.

Koulupoikana alkanut poliittinen puutarointi jatkuu yhä. ■